



# Begroting 2019

Versie: 23 mei 2018

# Inhoudsopgave

|                       |  |           |
|-----------------------|--|-----------|
| <b>1.</b>             | <b>Inleiding</b> .....                                     | <b>3</b>  |
| 1.1.                  | Algemeen.....  | 3         |
| 1.2.                  | Wijziging begroting 2018.....                              | 3         |
| 1.3.                  | Besluit begroting en verantwoording.....                   | 3         |
| 1.4.                  | Leeswijzer.....  | 4         |
| <b>2.</b>             | <b>Begroting in een oogopslag</b> .....                    | <b>5</b>  |
| 2.1.                  | Beleidskader .....   | 5         |
| 2.2.                  | Financieel kader .....                                     | 5         |
| <b>3.</b>             | <b>Programmabegroting</b> .....                            | <b>7</b>  |
| 3.1.                  | Wat willen we bereiken?.....                               | 7         |
| 3.2.                  | Wat gaan we doen?.....                                     | 7         |
| 3.3.                  | Wat mag het kosten?.....                                   | 11        |
| <b>4.</b>             | <b>Financiële begroting</b> .....                          | <b>12</b> |
| 4.1.                  | Uitgangspunten .....                                       | 12        |
| 4.2.                  | Financiële meerjarenbegroting 2019–2022 .....              | 13        |
| 4.2.1                 | Lasten .....   | 13        |
| 4.2.2                 | Baten .....  | 14        |
| 4.2.3                 | Mutatie reserves .....                                     | 14        |
| <b>5.</b>             | <b>Paragrafen</b> .....                                    | <b>15</b> |
| 5.1.                  | Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....                | 15        |
| 5.2.                  | Financiering.....  | 17        |
| 5.3.                  | Bedrijfsvoering .....                                      | 19        |
| <b>Bijlagen</b> ..... | <b>22</b>  |           |
|                       | Bijlage 1: Bijdrage per deelnemer in 2019 .....            | 22        |
|                       | Bijlage 2: Bijdrage per deelnemer meerjarig overzicht..... | 23        |
|                       | Bijlage 3: Begroting uitgesplitst naar taakvelden.....     | 24        |
|                       | Bijlage 4: Formatieoverzicht.....                          | 26        |
|                       | Bijlage 5: Staat van vaste activa.....                     | 27        |

# 1. Inleiding

## 1.1. Algemeen

De programmabegroting 2019 geeft inzicht in de financiële verwachting voor de komende jaren van de Omgevingsdienst Groningen (ODG). Deze is opgesteld aan de hand van de kaderbrief 2019, de wijziging van het takenpakket als gevolg van businesscases en een eerste analyse van het Jaarrekeningresultaat 2017.



Voor 2019 is uitgegaan van een voortzetting van het werkpakket van 2018, zoals uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma 2018. Het is de verwachting dat er wijzigingen zullen op gaan treden door de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit Omgevingsrecht, de ontwikkelingen rondom de herindelingen in de provincie Groningen en de wijzigingen die opdrachtgevers willen in het takenpakket dat zij afnemen c.q. willen afnemen. Deze ontwikkelingen zijn (nog) niet financieel vertaald en maken geen onderdeel uit van de voorliggende programmabegroting. Deze worden indien van toepassing via afzonderlijke besluiten met begrotingswijziging voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

## 1.2. Wijziging begroting 2018

De begroting van 2018 wijzigt als gevolg van een viertal besluiten. In de meerjarenoverzichten in deze begroting is voor de inzichtelijkheid zowel de basisbegroting als de begroting na wijzigingen voor 2018 weergegeven. De wijzigingen hebben betrekking op de volgende besluiten:

- a. Businesscase APV en Bijzondere wetten: de taken op het gebied van APV en bijzondere wetten worden met ingang van 1 januari 2018 niet meer door de ODG uitgevoerd.
- b. Businesscase Slochteren: met de fusie van Midden-Groningen zijn de milieu- en wabotaken van de voormalige gemeente Slochteren met ingang van 1 januari 2018 ingebracht in de ODG.
- c. Businesscase Westerwolde: de nieuwe gemeente Westerwolde voert zelf de wabo-taken uit. Deze waren door de voormalige gemeenten Vlagtwedde en Bellingwedde belegd bij de ODG.
- d. Her-implementatie LOS: voor de her-implementatie is een eenmalige bijdrage gevraagd aan de deelnemers.

In de financiële begroting, paragraaf 4.1 is de impact op formatie en deelnemersbijdrage uiteengezet.

## 1.3. Besluit begroting en verantwoording

De wijze waarop decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden is geregeld in het de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In 2016 is de BBV vernieuwd. Voor gemeenschappelijke regelingen is de vernieuwde BBV van kracht met ingang van de begroting 2018. Belangrijke wijzigingen zijn onder andere dat de overhead apart moeten worden verantwoord en dat de kosten en opbrengsten op uniforme taakvelden inzichtelijk moeten worden gemaakt, zodat vergelijking tussen overheden makkelijker is. De programmabegroting 2019 van de ODG is opgezet conform de voorschriften van de BBV.

## 1.4. Leeswijzer

In *hoofdstuk twee* wordt de begroting in een oogopslag gepresenteerd. Hierin wordt samenvattend weergegeven wat de ontwikkelingen van de baten en lasten zijn. In *hoofdstuk drie* staan drie wat-vragen centraal: Wat willen we bereiken?, Wat gaan we doen? en Wat mag het kosten?. De laatste vraag over de kosten wordt uiteengezet in *hoofdstuk vier*. Ook worden in hoofdstuk vier de opbrengsten inzichtelijk gemaakt en de mutaties van de reserves toegelicht. *Hoofdstuk vijf* bestaat uit de (verplichte) paragrafen. Dit hoofdstuk gaat in op het weerstandsvermogen, risicobeheersing en financiering. Het hoofdstuk sluit af met de paragraaf bedrijfsvoering.

In de bijlagen is de opbouw van de deelnemersbijdrage uitgezet en wordt inzicht gegeven in de opbouw van de formatie en de activa van de ODG.

## 2. Begroting in een oogopslag

### 2.1. Beleidskader

De ODG verzorgt de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu, bouwen en wonen in opdracht van 20 gemeenten in Groningen en de provincie Groningen. In 2019 staan vijf thema's centraal:

1. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen: in de jaren 2018 en 2019 ligt de focus op het verbeteren van de dienstverlening naar onze deelnemers.
2. Her-implementatie van het LOS: we investeren in de inrichting van het LOS en brengen de beheersorganisatie structureel op peil. Daarnaast wordt de administratieve organisatie uitgebreid met drie formatieplaatsen. Hiermee wordt jarenlange tijdelijke inzet structureel ingevuld.
3. Herstel van balans tussen inzet van vaste medewerkers en externe inhuur.
4. Verbetering van transparantie en verantwoording: de informatie uit het zaakstelsel ontsluiten we met sturingsinformatie voor de Omgevingsdienst en haar deelnemers.
5. Wijzigingen in bestuurlijke omgeving en takenpakket: het huidige takenpakket van de ODG wijzigt mogelijk als gevolg van het Wijzigingsbesluit Omgevingsrecht, BRZO-Noord, structurele inzet op energiebesparing en een drietal herindelingen. Deze ontwikkelingen zijn niet financieel vertaald in deze begroting. Zodra er concreet zicht is op consequenties, dan zullen wij deze voorleggen aan het Algemeen Bestuur en waar nodig een begrotingswijziging voorleggen aan raden en Staten.

### 2.2. Financieel kader

Het financieel kader bestaat uit het meerjarenperspectief van de ODG, de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage en de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

#### Meerjarenperspectief

Zoals uit de onderstaande tabel blijkt, laat het meerjarenperspectief een sluitende begroting zien voor de jaren 2019 – 2022. Hiervoor wordt in 2019 incidenteel € 71.000 uit de reserves onttrokken.

| Begroting                        | 2018 primitief    | 2018 na wijziging | 2019             | 2020         | 2021         | 2022         |
|----------------------------------|-------------------|-------------------|------------------|--------------|--------------|--------------|
| Lasten                           | € 16.484.000      | € 16.614.000      | € 15.730.000     | € 16.022.000 | € 16.415.000 | € 16.815.000 |
| Baten                            | € 15.609.000      | € 15.810.000      | € 15.658.000     | € 16.022.000 | € 16.415.000 | € 16.815.000 |
| <b>Saldo van lasten en baten</b> | <b>€ -875.000</b> | <b>€ -804.000</b> | <b>€ -71.000</b> | <b>€ -</b>   | <b>€ -</b>   | <b>€ -</b>   |
| Reservemutaties                  | € 875.000         | € 804.000         | € 71.000         | € -          | € -          | € -          |
| <b>Resultaat</b>                 | <b>€ -</b>        | <b>€ -</b>        | <b>€ -</b>       | <b>€ -</b>   | <b>€ -</b>   | <b>€ -</b>   |

#### Lasten

De lasten dalen in 2019 met bijna € 880.000 ten opzichte van 2018. Dit is het gevolg van eenmalige uitgaven van € 1.610.000 in 2018 die zich in 2019 niet voordoen. Deze zijn toegelicht op pagina 13. Structureel stijgen de lasten:

- Indexatie voor reguliere loon en prijsstijgingen, € 420.000
- Extra inzet op projecten en meerwerk (hier staan extra inkomsten tegenover), € 160.000
- Structurele invulling administratieve ondersteuning (AO), € 150.000. Dit betreft een omzetting van (duurdere) inhuur naar medewerkers in eigen dienst. Het gaat ook om een onderbezetting die al van de oprichting van de dienst bestaat.

#### Baten

De baten dalen met € 150.000. De daling bestaat uit lagere incidentele opbrengsten van € 905.000 ten opzichte van 2018. Deze zijn toegelicht op pagina 14. Structureel stijgen de baten met € 755.000:

- Deelnemersbijdragen, € 555.000
- Extra inkomsten uit projecten en meerwerk, € 210.000
- Vervallen overige inkomsten, – € 10.000

#### *Reservemutaties*

De reservemutatie van € 71.000 in 2019 betreft de inzet van de reserve die op grond van de business-case Westerwolde is gevormd voor de afbouw van frictiekosten. Deze bijdrage volgt uit het besluit van Westerwolde om met ingang van 1 januari 2018 de wabo-taken terug te nemen.

#### **Ontwikkeling deelnemersbijdrage**

De deelnemersbijdrage daalt in 2019 per saldo met € 300.000 als we deze vergelijken met 2018. Deze daling hangt echter samen met twee incidentele effecten, te weten de bijdrage in 2018 van Westerwolde voor afbouw van frictiekosten en de aanvullende bijdrage in 2018 voor de herimplementatie van LOS.

Structureel stijgen de kosten in 2019 met € 555.000 ten opzichte van de begroting 2018.

|   |           |
|---|-----------|
| – Indexatie voor loon en prijsstijgingen (2,4%)                                   | + 370.000 |
| Index lonen en prijzen (€ 420.000) minus toerekening projecten/meerwerk (€50.000) |           |
| – Structureel invullen van AO (jarenlange tijdelijke inhuur)                      | + 150.000 |
| – Structurele doorwerking begroting 2018  | + 35.000  |
| Versterken ondersteunende functies (+€ 510.000) minus verbeterplan (– € 475.000)  |           |

De stijging van de deelnemersbijdrage in de meerjarenraming 2020–2022 bedraagt ca. 2,4% per jaar. Dit is gelijk aan de indexatie voor loon en prijsstijgingen.

#### **Weerstandvermogen**

Het weerstandsvermogen is bedoeld om risico's in de exploitatie op te kunnen vangen zonder dat hiervoor een extra bijdrage van deelnemers nodig is. Het weerstandsvermogen betreft de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen is in 2019 geraamd op € 557.000. De omvang van de risico's is berekend op € 425.000. Het weerstandsvermogen is toereikend.

## 3. Programmabegroting

### 3.1. Wat willen we bereiken?

De ODG verzorgt de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, bouwen en wonen in opdracht van 20 gemeenten in Groningen en de provincie Groningen. De ODG wil haar taken op een kwalitatieve en uniforme wijze uitvoeren, door te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria, aan alle belangrijke wet- en regelgeving en door (flexibel) in te kunnen spelen op de veranderingen die op opdrachtgevers en dienst afkomen.

Ons kompas en drijfveer bij de uitvoering van deze taken staat omschreven in het Verbeterplan dat op 16 september 2016 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Dit is toen als volgt verwoord:

**“In alles wat wij doen, dragen we bij aan een veilige schone leefomgeving in onze regio”**

Wij zijn een:

**“Een onafhankelijke betrouwbare kennispartner, die de klant centraal stelt”**

Wij doen dat door inwoners, bedrijven en overheden op een efficiënte wijze, proactief en met een transparante afweging van belangen te adviseren bij het inrichten van de leefomgeving.

Wij geven de leefomgeving een eigen stem.

### 3.2. Wat gaan we doen?

Om de bovenstaande missie en visie te realiseren staan voor 2019 de volgend vijf thema's centraal.

1. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen;
2. Leefomgeving systeem (LOS);
3. Herstel van balans tussen inzet van vaste medewerkers en externe inhuur;
4. Verbetering van transparantie en verantwoording;
5. Wijzigingen in bestuurlijke omgeving en takenpakket.

#### **We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen**

Bij de start van de ODG, en ook in de jaren erna, zijn verwachtingen gewekt en toezeggingen gedaan, die, als we nu terugkijken, niet of gedeeltelijk zijn waargemaakt. Dit leidt tot teleurstellingen, zowel bij de ODG als bij onze opdrachtgevers en het bestuur. Als we herhaling hiervan willen voorkomen, moeten we nu realistisch en selectief zijn. In de jaren 2018 en 2019 blijft –met een groeiend belang– de focus op het verbeteren van het gebruik van LOS en het in control zijn van de organisatie. Dit vraagt zowel in tijd als geld grote inspanningen en investeringen van de dienst en opdrachtgevers. Hierbij komen de wettelijke en bestuurlijke ontwikkelingen die hieronder zijn beschreven. Dit leidt tot de volgende afwegingen en keuzes.



- Outputfinanciering van de taken van de ODG kan niet in 2019 plaatsvinden. De ODG voldoet nog niet aan de randvoorwaarden om hiertoe over te gaan. Zo levert het LOS weliswaar steeds meer betrouwbare gegevens, maar nog niet voldoende analyses en kengetallen. Tegelijk een nieuw spoor in de wijze van financiering beginnen, naast de ingrijpende ontwikkelingen in de bestuurlijke omgeving en mogelijk takenpakketten is kwetsbaar, kostbaar en hierom niet raadzaam. Het is sowieso al de vraag of dit de meest aangewezen vorm van financiering zal blijken te zijn.
- Op 31 augustus 2018 loopt het huurcontract van de Lloydsweg 17 af. Tijdig, dit wil zeggen een jaar van tevoren, hebben we het huurcontract pro forma opgezegd. We willen hiermee in beginsel het contract vernieuwen, aanpassingen overeenkomen, dan de huurprijs beoordelen in relatie tot de huurtermijn. De onderhandelingen met de verhuurder hierover lopen. Hiermee is een verhuizing voorlopig niet aan de orde.
- Per 31 december 2018 verloopt het contract met de provincie voor de personele en financiële administratie. Op 1 juli 2019 verloopt het contract voor de ICT ondersteuning. Ook hier moet de ODG tijdig aangeven of er verlengingen gaan plaatsvinden. De ODG wil de contracten, die grotendeels voldoen, continueren. Verkenning van alternatieven hiervoor, waaronder de formulering van de uitvraag, mogelijke leveranciers en de implementatie van de nieuwe situatie kost veel tijd. De ODG wil deze tijd gebruiken om de bestaande contracten en producten te optimaliseren. Dit is een voorwaarde om, conform het verbeterplan, de basis op orde te krijgen.
- In 2019 is een evaluatie van de huidige tijdelijke organisatiestructuur voorzien. We hebben vastgesteld dat de huidige structuur voldoet en past bij de organisatie en de huidige takenpakketten. Het is belangrijker te investeren in continuïteit in de samenstelling, in samenwerking, en de al genoemde voorbeeldfunctie. Er is dan ook geen aanleiding wijzigingen in de bestaande structuur te overwegen.
- In de meerjarenbegroting 2018–2021 is een uitbreiding van de ondersteunende functies opgenomen. Hiermee komt de formatie van de ondersteunende functies op 23,2% van de totale formatie. Dit is binnen de bandbreedte van 20% en 25%, die het adviesbureau Berenschot hanteert voor uitvoeringsdiensten. Dit blijft overigens relatief laag in vergelijking tot de gemiddelde omvang van ondersteunende functies bij gemeenten en provincies. Besloten is om eind 2019 de uitbreiding te evalueren om te bezien of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt. Deze toezegging staat. De resultaten worden verwerkt in de kadernota 2020.

#### **Her-implementatie van het Leefomgevingssysteem**

Op 1 januari 2017 is het LOS (geautomatiseerd Leefomgevingssysteem) ingevoerd: de medewerkers van de dienst en van het bevoegd gezag werken sinds die datum in het LOS en wisselen hier gegevens uit. Met de invoering van het LOS hebben we een stap gezet naar uniform en gestandaardiseerd werken. Zo hoeven medewerkers van de dienst niet meer in verschillende systemen en op verschillende manieren te werken, maar in één systeem en met één werkwijze. Het LOS is gezamenlijk door de ODG en de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe) aangekocht.

In de afgelopen tijd is gebleken dat de inrichting en het gebruik van het systeem onvoldoende functioneert. In september 2017 heeft het bureau M&I Partners op verzoek van de omgevingsdiensten (ODG en RUD Drenthe) in Groningen en Drenthe een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd. Zij kwamen tot de volgende aanbevelingen.



- Ga door met zaakgericht werken;
- Ga door met de leverancier Genetics;
- Versterk de samenwerking tussen de ODG en RUD Drenthe;
- Verzorg extra opleidingen;
- Professionaliseer de beheerorganisatie;
- Voer een aantal verbeterlagen door in gebruik en data van het LOS.



De jaren 2018 en 2019 staan in het teken van het uitvoeren van de aanbevelingen van M&I Partners. Het management heeft hierin een grote rol als spil van de organisatie en als voorbeeld voor de medewerkers. De totale kosten hiervoor raamt M&I Partners op incidenteel € 1,2 miljoen, waarvan rond € 600.000 ten laste van de ODG komt, met het accent op 2018 en mogelijk een uitloop naar 2019. Met een voorstel tot wijziging van de begroting 2018 is hiervoor € 600.000 gevraagd. Daarnaast is onderzocht welke formatie nodig is om tot een structurele invulling van de administratieve ondersteuning te komen. Uit het onderzoek blijkt dat hiervoor een uitbreiding van drie formatieplaatsen noodzakelijk is. Dit is overigens een bevestiging van jarenlange praktijk, waarin voortdurend deze formatie op tijdelijke basis werd ingehuurd.

#### **De balans tussen de inzet van vaste medewerkers en externe inhuur herstellen**

De verhouding tussen vast en flexibel personeel was in 2017 te hoog. De ODG gaat, te beginnen in 2018, de balans herstellen door meer medewerkers in vaste dienst aan te nemen. Hierbij houden we rekening met de bepalingen in de Gemeenschappelijke Regeling over geld en personeel, wanneer takenpakketten worden gewijzigd.

#### **Verbeteren van transparantie en verantwoording**

Opdrachtgevers zijn over het algemeen tevreden over de inhoud van het werk dat de ODG levert. Dit geldt niet altijd voor de omvang van de gerealiseerde productie. En zeker de verantwoording hierover moet worden verbeterd. De gegevensproductie uit LOS wordt beter, maar we zijn er nog niet. We zijn en gaan hiermee in 2018 volop aan de slag. Zo wordt de jaaropdracht beter gekoppeld aan de PDC en moet de datakwaliteit verder worden verbeterd. Daarnaast sturen we als dienst op het efficiënt leveren van gevraagde producten en diensten. Verdere training en scholing, zowel aan de kant van de ODG als van opdrachtgevers, moet dit ondersteunen.



Ook maken we betere afspraken met deelnemers over de te leveren productie in relatie tot de omvang van het budget. Hiermee is een start gemaakt bij de zomertour in 2016 en de herfsttour in 2017. Deze lijn bouwen we in 2018 en 2019 verder uit. Met individuele deelnemers gaan we in gesprek om te bepalen of het ingebrachte takenpakket aansluit bij de jaaropdrachten. Daar waar de jaaropdrachten een groter beslag leggen op de beschikbare capaciteit, gaan wij in gesprek over meerwerk (tijdelijk) of aanpassing van de jaaropdracht (structureel).

#### **Wijzigingen takenpakket**

In de inleiding is aangegeven dat er ontwikkelingen spelen die van invloed (kunnen) zijn op de omvang van het toekomstig takenpakket van de ODG. Deze ontwikkelingen zijn niet financieel vertaald in deze begroting. Zodra hierop concreet zicht is, zullen wij dit voorleggen aan het Algemeen Bestuur en waar nodig een begrotingswijziging voorleggen aan raden en Staten.

#### *Wijzigingsbesluit omgevingsrecht*

Per 1 juli 2018 zal het wijzigingsbesluit omgevingsrecht (BOR) in werking treden. Met de komst van het BOR wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk vastgelegd en zijn gemeenten

verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben. Ook wordt met het BOR de basis gelegd voor een gemeenschappelijk inspectiesysteem (Inspectieview Milieu). Daarnaast zijn er wijzigingen aangebracht in de procescriteria. Het nu voorliggende BOR verplicht tot een uniform uitvoeringsbeleid, op het niveau van de taken die bij de ODG belegd zijn. De ODG is in overleg met de deelnemers om de impact van het uitvoeringsbeleid te bepalen. Naar verwachting zal dit het jaar 2018 in beslag nemen. Concrete wijzigingen kunnen dan vanaf 2019 worden doorgevoerd.

#### *BRZO-Noord*

De ODG is voor de drie noordelijke provincies aangewezen als de regionale uitvoeringsdienst voor BRZO bedrijven in dat gebied. Naar verwachting wordt in het wijzigingsbesluit omgevingsrecht ook geregeld dat de VTH-taken van de BRZO/RIE-4 bedrijven moeten worden uitgevoerd door de ODG. Voor de decentrale uitvoering van deze taken in Noord-Nederland kan dit mogelijk gevolgen hebben. We zijn samen met de drie provinciebesturen en desbetreffende diensten bezig met de uitwerking. Ons beeld op dit moment is dat de eindverantwoordelijkheid op uitvoeringsniveau van de BRZO-RUD in Groningen te borgen is met een overeenkomst met de omgevingsdiensten in Friesland en Drenthe. Met de Noordelijke Maat als leidraad kunnen we nog niet overzien wat de financiële en personele consequenties zijn. Dit is een belangrijk aandachtspunt in de verdere uitwerking.

#### *Omgevingswet*

De invoering van de Omgevingswet is vooralsnog uitgesteld naar 2021. De ODG zal de ontwikkelingen nauwgezet volgen. Daarnaast geeft dit de mogelijkheid om tijdig met de deelnemers de consequenties van deze wet te bespreken. Hierbij wordt algemeen een versterking van de positie van omgevingsdiensten voorzien: via inhoud, geld en vooral digitalisering.

#### *Gemeentelijke herindelingen*

De komende jaren krijgen we te maken met meerdere gemeentelijke herindelingen. Daar waar de huidige gemeenten vaak verschillende takenpakketten hebben ingebracht, leidt de herindeling tot harmonisatie van taken. Het behoud van een robuust takenpakket is voor ons het uitgangspunt, als het gaat om het continueren van onze dienstverlening. We zien hier overigens geen risico's ontstaan. Wij zullen dit, naast de personele, organisatorische en financiële consequenties, bij iedere herindeling met behulp van een businesscase afzonderlijk in kaart brengen. Voor 2019 spelen er drie herindelingen:

- De gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsum gaan op in de gemeente Het Hogeland. De ODG voert alleen basistaken uit voor Bedum, Winsum en Eemsum. De Marne heeft ook de milieu- en wabotaken ingebracht. De stuurgroep Het Hogeland onderzoekt momenteel een drietal varianten: één daarvan is het onderbrengen van milieu- en/of wabotaken bij de ODG.
- De gemeenten Leek, Marum, Zuidhorn en Grootegast gaan fuseren in de gemeente Westerkwartier. Op dit moment hebben Leek en Zuidhorn basis- en milieutaken ingebracht, Grootegast en Marum alleen de basistaken. De stuurgroep Herindeling van het Westerkwartier gaat aan de raden voorleggen om alleen de basistaken van de ODG af te nemen.
- De geplande datum voor de fusie van Groningen, Haren en Ten Boer is 1 januari 2019. Haren heeft via een meerwerkopdracht milieutaken onder gebracht bij de ODG.

#### *Energiebesparing*

Het vraagstuk van de energietransitie en in het bijzonder energiebesparing vormt in toenemende mate een aandachtsgebied voor de ODG. Nationaal en internationaal komt er steeds meer aandacht voor het onderwerp energiebesparing en duurzame energie. De komende jaren zal door de klimaatproblematiek de aandacht steeds meer naar energiebesparing verschuiven. Regelgeving wordt verscherpt en aangevuld. Het Rijk wil weten wat de stand van zaken is bij de regionale overheden, mede omdat vanuit Europa strenger wordt gemonitord.

Begin 2017 heeft de ODG samen met de provincie Groningen een plan van aanpak voor energiebesparing bij bedrijven opgesteld. Het gaat hierbij om bedrijven die niet vallen onder de ETS-richtlijn. De basis hiervoor is de financiering die beschikbaar is gesteld door het Rijk en de provincie Groningen. Het plan is gepresenteerd aan alle opdrachtgevers en ook het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur zijn geïnformeerd dat onze deelnemers dit product de komende jaren bij ons af kunnen nemen. Inmiddels is duidelijk dat meerdere gemeenten enthousiast zijn over dit product en wordt gestart met het aanschrijven van gemeentelijke bedrijven. Als het een succesvol product is, zal het na de pilotfase (2018 en 2019) in de PDC worden opgenomen.

De lasten en baten van de pilot zijn opgenomen binnen het meerwerk.

#### *Private kwaliteitsborging bouw*

Op 21 februari 2017 is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen aangenomen door de Tweede Kamer. Op 4 juli 2017 is deze wet behandeld in de Eerste Kamer. De Eerste Kamer heeft besloten om de stemming over de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen uit te stellen. Dit is in aanvulling op de toezegging van de minister dat de wet niet voor 1 januari 2019 in werking zal treden. Op dit moment is nog onduidelijk of en hoe de wet zal worden aangepast. Als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen wordt ingevoerd, zal de toetsing aan en toezicht op de uitvoering van het Bouwbesluit voor een eerste categorie bouwwerken met risico klasse 1 worden geprivatiseerd. Om de precieze consequenties voor de ODG in beeld te brengen, is het van belang dat de ODG deze ontwikkeling nauwgezet blijft volgen en meegaat in de ontwikkelingen op dit vlak. De verwachting is dat in ieder geval nog jaren toetsing en toezicht op de complexere bouwwerken door de ODG zal worden uitgevoerd.



### 3.3. Wat mag het kosten?

In de onderstaande tabel zijn de totale baten en lasten opgenomen voor de uitvoering van de hierboven benoemde doelstellingen en werkwijze. In het navolgende hoofdstuk volgt de toelichting.

| Lasten             | 2018 primitief      | 2018 na wijziging   | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|--------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| VTH-taken          | € 10.262.000        | € 10.487.000        | € 8.894.000         | € 9.121.000         | € 9.353.000         | € 9.592.000         |
| BRZO-taken         | € -                 | € -                 | € 1.302.000         | € 1.335.000         | € 1.369.000         | € 1.404.000         |
| Overhead           | € 5.050.000         | € 4.945.000         | € 4.674.000         | € 4.688.000         | € 4.797.000         | € 4.903.000         |
| Verbeterplan       | € 474.000           | € 474.000           | € -                 | € -                 | € -                 | € -                 |
| Projecten          | € 383.000           | € 383.000           | € 360.000           | € 369.000           | € 378.000           | € 388.000           |
| Meerwerkopdrachten | € 83.000            | € 93.000            | € 274.000           | € 281.000           | € 288.000           | € 295.000           |
| Toelagen           | € 123.000           | € 123.000           | € 118.000           | € 121.000           | € 124.000           | € 127.000           |
| Overige lasten     | € 10.000            | € 10.000            | € 8.000             | € 7.000             | € 6.000             | € 6.000             |
| Onvoorzien         | € 100.000           | € 100.000           | € 100.000           | € 100.000           | € 100.000           | € 100.000           |
| <b>Totaal</b>      | <b>€ 16.484.000</b> | <b>€ 16.614.000</b> | <b>€ 15.730.000</b> | <b>€ 16.022.000</b> | <b>€ 16.415.000</b> | <b>€ 16.815.000</b> |

| Baten                 | 2018 primitief      | 2018 na wijziging   | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|-----------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Bijdrage VTH-taken    | € 14.285.000        | € 14.486.000        | € 14.660.000        | € 14.999.000        | € 15.368.000        | € 15.741.000        |
| Bijdrage Verbeterplan | € 474.000           | € 474.000           | € -                 | € -                 | € -                 | € -                 |
| Projecten             | € 544.000           | € 544.000           | € 446.000           | € 458.000           | € 470.000           | € 482.000           |
| Meerwerkopdrachten    | € 116.000           | € 116.000           | € 426.000           | € 437.000           | € 448.000           | € 459.000           |
| Toelagen              | € 123.000           | € 123.000           | € 118.000           | € 121.000           | € 124.000           | € 127.000           |
| Overige baten         | € 67.000            | € 67.000            | € 8.000             | € 7.000             | € 6.000             | € 6.000             |
| <b>Totaal</b>         | <b>€ 15.609.000</b> | <b>€ 15.810.000</b> | <b>€ 15.658.000</b> | <b>€ 16.022.000</b> | <b>€ 16.415.000</b> | <b>€ 16.815.000</b> |

| Saldo van lasten en baten |            |            |           |     |     |     |
|---------------------------|------------|------------|-----------|-----|-----|-----|
| Saldo van lasten en baten | € -875.000 | € -804.000 | € -71.000 | € - | € - | € - |

| Reservemutaties              | 2018 primitief   | 2018 na wijziging | 2019            | 2020       | 2021       | 2022       |
|------------------------------|------------------|-------------------|-----------------|------------|------------|------------|
| Stortingen in reserves       | € -              | € 255.000         | € -             | € -        | € -        | € -        |
| Onttrekkingen aan reserves   | € 875.000        | € 1.059.000       | € 71.000        | € -        | € -        | € -        |
| <b>Saldo reservemutaties</b> | <b>€ 875.000</b> | <b>€ 804.000</b>  | <b>€ 71.000</b> | <b>€ -</b> | <b>€ -</b> | <b>€ -</b> |

| Begroot resultaat |     |     |     |     |     |     |
|-------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| Begroot resultaat | € - | € - | € - | € - | € - | € - |

## 4. Financiële begroting

### 4.1. Uitgangspunten

1. Voor loon- en prijsstijgingen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
  - a. In 2019 en navolgende jaren is de raming van loonkosten gebaseerd op de indexcijfers van het CPB voor overheidsconsumptie beloning werknemers. De indexatie is 2,6%.
  - b. De indexatie van de materiele kosten is gebaseerd op het indexcijfer voor de overheidsconsumptie netto materieel. De indexatie is 1,6%.
  - c. Peildatum voor het vaststellen van de indexcijfers is de Macro Economische Verkenning van het CPB van december 2017.
2. Uitgangspunt in de kadernota 2019–2022 is om de structurele beheerskosten van LOS op te vangen binnen de bestaande middelen van de ODG. Uit nadere analyse blijkt dat voor een structurele inbedding van de administratieve ondersteuning € 150.000 aan aanvullende middelen nodig is. Dit is al lange tijd incidenteel ingevuld. Hiermee wordt ook het primaire proces ontlast.
3. De begroting van 2018 wijzigt als gevolg van een viertal besluiten. In het meerjarenoverzicht is voor de inzichtelijkheid zowel de basisbegroting als de begroting na begrotingswijzigingen voor 2018 weergegeven. De wijzigingen hebben betrekking op de volgende besluiten:
  - a. Businesscase APV en bijzondere wetten: de taken dit gebied worden met ingang van 2018 niet meer door de ODG uitgevoerd.
  - b. Businesscase Slochteren: met de fusie van Midden-Groningen zijn de milieu- en wabotaken van de gemeente Slochteren vanaf 2018 ingebracht in de ODG.
  - c. Businesscase Westerwolde: de nieuwe gemeente Westerwolde voert zelf de wabo-taken uit. Deze waren door Vlagtwedde en Bellingwedde belegd bij de ODG.
  - d. Herimplementatie LOS: voor de herimplementatie is een eenmalige bijdrage van € 600.000 gevraagd aan de deelnemers.

In de onderstaande tabel is het effect voor de ontwikkeling van de formatie en de deelnemersbijdrage weergegeven:

| Wijziging 2018                 | Formatie primair proces | Deelnemersbijdrage        |
|--------------------------------|-------------------------|---------------------------|
| a. BC APV en bijzondere wetten | - 6,7 fte               | - € 653.000 (structureel) |
| b. BC Slochteren               | + 4,5 fte               | + € 458.000 (structureel) |
| c. BC Westerwolde              | - 4,4 fte               | - € 458.000 (structureel) |
| Bijdrage frictiekosten         |                         | + € 255.000 (incidenteel) |
| d. Her-implementatie LOS       |                         | + € 600.000 (incidenteel) |
| <b>Totaal</b>                  | <b>- 6,6 fte</b>        | <b>+ € 212.000</b>        |

4. De formatie van het primaire proces is voor 2019 begroot op 133,2 fte. De formatie was in 2018 136,2 fte. De daling van 3 fte hangt samen met de businesscases (-6,6 fte), extra inzet voor structurele invulling AO en extra inzet op projecten (+ 3,7 fte). De formatie van de overhead daalt met 2,2 fte van 34,1 fte in 2018 naar 31,9 fte. De formatie daalt ook als gevolg van de businesscases.
5. Voor onvoorzien is een stelpost opgenomen van € 100.000 per begrotingsjaar. De kosten die in het kader van de uitvoering van de BRZO taken worden gemaakt worden afzonderlijk inzichtelijk gemaakt.

## 4.2. Financiële meerjarenbegroting 2019–2022

In de financiële meerjarenbegroting is de ontwikkeling van de lasten, baten en reserves weergegeven. De wijzigingen ten opzichte van 2018 zijn hieronder toegelicht. Als gevolg van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording worden de kosten van de overhead separaat weergegeven. Aangezien de Omgevingsdienst een integrale kostprijs hanteert, waar de kosten van de overhead onderdeel vanuit maken, zijn de baten van projecten en meerwerk hoger dan de lasten van de projecten en meerwerk.

### 4.2.1 Lasten

| Lasten             | 2018 primitief      | 2018 na wijziging   | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|--------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| VTH-taken          | € 10.262.000        | € 10.487.000        | € 8.894.000         | € 9.121.000         | € 9.353.000         | € 9.592.000         |
| BRZO-taken         | € -                 | € -                 | € 1.302.000         | € 1.335.000         | € 1.369.000         | € 1.404.000         |
| Overhead           | € 5.050.000         | € 4.945.000         | € 4.674.000         | € 4.688.000         | € 4.797.000         | € 4.903.000         |
| Verbeterplan       | € 474.000           | € 474.000           | € -                 | € -                 | € -                 | € -                 |
| Projecten          | € 383.000           | € 383.000           | € 360.000           | € 369.000           | € 378.000           | € 388.000           |
| Meerwerkopdrachten | € 83.000            | € 93.000            | € 274.000           | € 281.000           | € 288.000           | € 295.000           |
| Toelagen           | € 123.000           | € 123.000           | € 118.000           | € 121.000           | € 124.000           | € 127.000           |
| Overige lasten     | € 10.000            | € 10.000            | € 8.000             | € 7.000             | € 6.000             | € 6.000             |
| Onvoorzien         | € 100.000           | € 100.000           | € 100.000           | € 100.000           | € 100.000           | € 100.000           |
| <b>Totaal</b>      | <b>€ 16.484.000</b> | <b>€ 16.614.000</b> | <b>€ 15.730.000</b> | <b>€ 16.022.000</b> | <b>€ 16.415.000</b> | <b>€ 16.815.000</b> |

Toelichting:

- In de ontwerp-gemeenschappelijke regeling (die thans voorligt bij de raden en staten) is opgenomen dat de kosten voor de uitvoering van de BRZO-taken apart inzichtelijk gemaakt worden in de begroting en jaarrekening. Hierom zijn de kosten voor de uitvoering van de ingebrachte taken met ingang van 2019 gesplitst.
- Per saldo dalen de kosten voor de uitvoering van het ingebrachte takenpakket (personele en materiële kosten van VTH- en BRZO-taken) met ca. € 290.000 ten opzichte van 2018. Deze daling is opgebouwd uit meerdere elementen. Deze elementen zijn in de onderstaande tabel uiteengezet.

|  |                  |
|--|------------------|
| a) Incidenteel B2018 : vrijval kosten her-implementatie LOS in 2019        | - € 600.000      |
| b) Incidenteel B2018: vrijval kosten voor mobiliteit en kennisontwikkeling | - € 110.000      |
| c) Structureel: inzet van 3 fte voor structurele invulling AO              | + € 150.000      |
| d) Structureel: indexering loon en prijzen primair proces                  | + € 270.000      |
| <b>Totaal</b>  | <b>€ 290.000</b> |

- De overheadkosten dalen met ca. € 270.000. Deze daling valt uiteen in de volgende elementen.

|  |                  |
|--|------------------|
| a) Incidenteel B2018: vrijval kosten voor mobiliteit en kennisontwikkeling | - € 310.000      |
| b) Incidenteel B2018: afbouw overhead als gevolg van businesscases         | - € 115.000      |
| c) Structureel: indexering loon en prijzen overhead                        | + € 150.000      |
| <b>Totaal</b>  | <b>€ 270.000</b> |

- De kosten voor het Verbeterplan komen met ingang van 2019 te vervallen. Verbetering van (werk)processen wordt via de reguliere lijn opgepakt. Dit is mede mogelijk doordat de overhead bij de begroting 2018 structureel op peil is gebracht door een verhoging van € 510.000.
- De geraamde inzet op projecten en meerwerkopdrachten is € 160.000 hoger geraamd dan in voorgaande jaren. Uit analyse van voorgaande jaarrekeningen blijkt dat met name de inzet op meerwerk hoger is dan jaarlijks wordt begroot.
- Conform de uitgangspunten in het Bedrijfsplan behouden medewerkers die zijn overgedragen door een deelnemer hun recht op de vergoeding horende bij uitloporangen en eventuele

garantietoelagen. De kosten worden betaald door de betreffende deelnemer. Deze kosten dalen in 2019 licht omdat het aantal medewerkers dat recht heeft op een garantietoelage, daalt.

7. De overige lasten betreft rentekosten. Deze zijn vrijwel gelijk aan 2018.
8. Voor onvoorzien is, net als in voorgaande jaren, € 100.000 beschikbaar.

#### 4.2.2 Baten

| Baten                 | 2018 primitief      | 2018 na wijziging   | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|-----------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Bijdrage VTH-taken    | € 14.285.000        | € 14.486.000        | € 14.660.000        | € 14.999.000        | € 15.368.000        | € 15.741.000        |
| Bijdrage Verbeterplan | € 474.000           | € 474.000           | € -                 | € -                 | € -                 | € -                 |
| Projecten             | € 544.000           | € 544.000           | € 446.000           | € 458.000           | € 470.000           | € 482.000           |
| Meerwerkopdrachten    | € 116.000           | € 116.000           | € 426.000           | € 437.000           | € 448.000           | € 459.000           |
| Toelagen              | € 123.000           | € 123.000           | € 118.000           | € 121.000           | € 124.000           | € 127.000           |
| Overige baten         | € 67.000            | € 67.000            | € 8.000             | € 7.000             | € 6.000             | € 6.000             |
| <b>Totaal</b>         | <b>€ 15.609.000</b> | <b>€ 15.810.000</b> | <b>€ 15.658.000</b> | <b>€ 16.022.000</b> | <b>€ 16.415.000</b> | <b>€ 16.815.000</b> |

Toelichting:

1. De deelnemersbijdrage en de bijdrage Verbeterplan daalt in 2019 met € 300.000 ten opzichte van 2018. Deze daling valt uiteen in de volgende elementen:

|  |                    |
|--|--------------------|
| a) Incidenteel B2018: Kosten her-implementatie LOS vervallen                 | - € 600.000        |
| b) Incidenteel B2018: bijdrage Westerwolde voor afbouw frictiekosten vervalt | - € 255.000        |
| c) Structureel: versterking overhead (begroting 2018)                        | + € 510.000        |
| d) Structureel: bijdrage verbeterplan vervalt                                | - € 475.000        |
| e) Structureel: bijdrage voor structurele invulling AO                       | + € 150.000        |
| f) Structureel: bijdrage voor loon - en prijsstijgingen (gemiddeld 2,4%)     | + € 370.000        |
| <b>Totaal</b>  | <b>- € 300.000</b> |

2. De ODG verwacht inkomsten van € 880.000 uit projecten en meerwerkopdrachten. Dit is een stijging van € 210.000 ten opzichte van 2018. Hiertegenover staan ook € 160.000 hogere kosten.
3. Zoals bij de kosten toegelicht, worden toelagen in rekening gebracht bij deelnemers. De raming hiervan is € 118.000. Voor de ODG is dit budgetneutraal.
4. De overige inkomsten zijn € 8.000. Zij hebben betrekking op de doorbelaste rente kosten. In 2018 is een bijdrage van het AO fonds voor mobiliteit voorzien. Deze bijdrage van € 50.000 incidenteel vervalt in 2019. Ook waren in de begroting 2018 € 10.000 aan overige inkomsten opgenomen. Deze zijn komen te vervallen.

#### 4.2.3 Mutatie reserves

| Reservemutaties              | 2018 primitief   | 2018 na wijziging | 2019            | 2020       | 2021       | 2022       |
|------------------------------|------------------|-------------------|-----------------|------------|------------|------------|
| Stortingen in reserves       | € -              | € 255.000         | € -             | € -        | € -        | € -        |
| Onttrekkingen aan reserves   | € 875.000        | € 1.059.000       | € 71.000        | € -        | € -        | € -        |
| <b>Saldo reservemutaties</b> | <b>€ 875.000</b> | <b>€ 804.000</b>  | <b>€ 71.000</b> | <b>€ -</b> | <b>€ -</b> | <b>€ -</b> |

De ODG ontvangt in 2018 van Westerwolde een vergoeding van € 255.000 voor de afbouw van de frictiekosten. Deze vergoeding wordt in 2018 voor € 184.000 ingezet. Het restant van € 71.000 wordt gereserveerd en in 2019 aan de reserve onttrokken. Voor het overige zijn in 2019 geen mutaties in de reserve voorzien.

## 5. Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de ODG. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, kapitaalgoederen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Bedrijfsvoering.

### 5.1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandvermogen wordt beschreven in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen.

#### Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te kunnen vangen.

#### Weerstandvermogen

In de gemeenschappelijke regeling en de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat het weerstandvermogen bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien.

- De algemene reserve mag maximaal 5% van de jaaromzet bedragen. Voor het jaar 2019 betekent dit maximaal een bedrag van afgerond € 787.000.
- De post onvoorzien is geraamd op € 100.000.

In het onderstaande overzicht is de ontwikkeling van het weerstandvermogen weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de prognose uit de najaarsnota 2017 over het jaarrekeningresultaat van 2017.

| Ontwikkeling weerstandvermogen  |   |                |
|---------------------------------|---|----------------|
| Algemene reserve 31-12-2017     | € | 620.000        |
| Onvoorzien                      | € | 100.000 +      |
| Verwacht Rekeningresultaat 2017 | € | 463.000        |
| Extra deelnemersbijdrage        | € | <u>300.000</u> |
|                                 | € | 163.000 -      |
| <b>Totaal</b>                   | € | <b>557.000</b> |

#### Risico's

De belangrijkste financiële risico's van de ODG zijn:

1. Aflopende contracten F, P, I: voor de uitvoering van de financiële administratie, treasury, personeelsadministratie en ICT zijn contracten afgesloten met de provincie Groningen. De dienstverleningsovereenkomsten tussen de ODG en de provincie lopen in de tweede helft van 2018 af. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met een verlenging van twee jaar tot medio 2020. Het risico op een forse verhoging van kosten wordt hierdoor als 'laag' ingeschat.
2. Aflopend huisvestingscontract: de ODG is in overleg met de verhuurder van het pand aan de Lloydstraat over verlenging van het huidige contract dat eind 2018 afloopt. De ODG verwacht van de verhuurder dat hij investeert in het pand. De omvang van de investeringen bepaalt mede de

duur van de verlenging. Mocht de investeerder niet bereid zijn tot investeringen, dan bestaat het risico dat de ODG zelf op onderdelen extra moet investeren. De maximale jaarlijkse extra kosten worden ingeschat op € 50.000.

3. Personeelsverloop en ziekte: begin 2017 had de ODG te maken met een hoog personeelsverloop en veel ziekteverzuim. Het heeft geleid tot extra kosten in 2017. Dit is in de tweede helft van 2017 genormaliseerd en de verwachting is dat de resultaten verder verbeteren in 2018. De werkdruk blijft ook in 2019 hoog bij de ODG en door de aantrekkende arbeidsmarkt moet rekening worden gehouden met personeelsverloop. Het blijft daarmee een reëel risico dat er 'tijdelijk' meer extern moet worden ingehuurd; met hogere kosten als gevolg. Het risico wordt geraamd op 2% van de totale loonkosten.
4. Boventallig personeel: de ODG is een jonge organisatie en in ontwikkeling. Het risico bestaat dat hierdoor functies veranderen en medewerkers boventallig worden. De ODG zal in alle gevallen een uiterste inspanning doen om medewerkers te begeleiden naar een andere functie binnen de ODG of bij haar opdrachtgevers. Er blijft een beperkt risico dat dit niet lukt. In dat geval krijgt de ODG te maken met afvloeiingskosten, waarvoor bij de jaarrekening een voorziening moet worden opgenomen. Uitgaande van 2 boventallige medewerkers en afvloeiingskosten van € 100.000 per medewerker, is het risico berekend op € 200.000.
5. Structurele beheerskosten LOS: op basis van het onderzoek van M&I wordt de structurele beheersorganisatie voor LOS ingericht. Hierbij wordt gezamenlijk met RUD Drenthe opgetrokken. De verwachting is dat de bestaande budgetten en formatie toereikend zijn om de kosten voor het structureel beheer van LOS te betalen. Als maximaal risico is uitgegaan van € 350.000.
6. Aanpassen functiehuis: in 2018 is een evaluatie van het functiehuis voorzien. Het risico bestaat dat met het aanpassen van het functiehuis een verhoging van de loonkosten ontstaat. In de risicoanalyse wordt uitgegaan van maximaal 10 functies die met 1 schaal worden verhoogd. Het risico op een kostenverhoging is hoog, gelet op de aantrekkende arbeidsmarkt. Momenteel merken wij dat het voor specifieke functies (met name op het terrein van milieu en bouwen) lastig is gekwalificeerd personeel te vinden.
7. Versterken werkprocessen: in de managementletter n.a.v. de interimcontrole 2017) constateert de accountant dat procesbeschrijvingen niet recent zijn en dat diverse werkprocessen moeten worden aangescherpt. Dit speelt met name ten aanzien van meerwerk en ter voorbereiding op een eventuele invoering van outputfinanciering. Vanuit het Verbeterplan is hiervoor in 2018 incidenteel geld beschikbaar. Het risico bestaat dat dit tot structureel extra kosten leidt.

In de onderstaande matrix is het maximale bedrag weergegeven en de kans. Hierbij hanteert de ODG drie categorieën: 25% (laag), 50% (gemiddeld), 75% (hoog).

| Risico-analyse                   | Bedrag    | Kans | Bedrag           |
|----------------------------------|-----------|------|------------------|
| 1. Aflopende contracten P-F-I    | € 150.000 | 25%  | € 37.500         |
| 2. Aflopend huisvestingscontract | € 50.000  | 50%  | € 25.000         |
| 3. Personeelsverloop en ziekte   | € 250.000 | 50%  | € 125.000        |
| 4. Boventallig personeel         | € 200.000 | 25%  | € 50.000         |
| 5. Structurele beheerskosten LOS | € 350.000 | 25%  | € 87.500         |
| 6. Aanpassen functiehuis         | € 50.000  | 75%  | € 37.500         |
| 7. Versterken werkprocessen      | € 125.000 | 50%  | € 62.500         |
| <b>Totaal</b>                    |           |      | <b>€ 425.000</b> |
| Weerstandsvermogen               |           |      | € 557.000        |
| <b>Dekkingsgraad</b>             |           |      | <b>131%</b>      |

Op basis van de bovenstaande risicoanalyse is de conclusie dat de weerstandscapaciteit toereikend is om risico's binnen de exploitatie op te vangen. Mocht een risico zich daadwerkelijk voordoen, dan zullen wij hierover het Algemeen Bestuur informeren bij de voor- of najaarsnota. Vanzelfsprekend



zullen wij eerst beoordelen of we binnen de beschikbare begroting prioriteiten kunnen stellen om zodoende de risico's op te vangen.

## Kengetallen

Op grond van de BBV dienen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen te worden. Het gaat om de volgende kengetallen:

| Kengetallen:   | Verloop van de kengetallen |                 |                 |                 |                 |                 |
|--|----------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
|  | Realisatie<br>2017         | Begroot<br>2018 | Begroot<br>2019 | Begroot<br>2020 | Begroot<br>2021 | Begroot<br>2022 |
| Netto schuldquote  | 10%                        | -1%             | 0%              | 0%              | 0%              | 0%              |
| Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen | 10%                        | -1%             | 0%              | 0%              | 0%              | 0%              |
| Solvabiliteitsratio  | 30%                        | 15%             | 14%             | 13%             | 13%             | 13%             |
| Structurele exploitatieruimte                                | 1%                         | 0%              | 0%              | 0%              | 0%              | 0%              |
| Grondexploitatie   |                            |                 |                 | nvt             |                 |                 |
| Belastingcapaciteit  |                            |                 |                 | nvt             |                 |                 |

### *Netto schuldquote*

De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de ODG ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De ODG heeft geen vaste schulden. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Aangezien de ODG geen leningen heeft verstrekt, is de netto schuldquote gelijk aan de voor leningen gecorrigeerde netto schuldquote.

Een negatieve netto schuldquote houdt in dat de bezittingen groter zijn dan de schulden.

### *Solvabiliteitsratio*

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de ODG in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Het eigen vermogen bestaat in 2019 alleen uit de algemene reserve. Reserves gevormd bij de oprichting, voor o.a. aanschaf van het LOS, zijn in 2018 ingezet. Het solvabiliteitsratio van 12% is voor gemeenschappelijke regelingen niet ongebruikelijk. Het is een rechtstreek gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur dat de algemene reserve maximaal 5% van de omzet mag zijn. Voor het aantrekken van financieringsmiddelen levert een laag solvabiliteitsratio geen belemmeringen op.

### *Structurele exploitatieruimte*

Structureel evenwicht in de begroting is een voorwaarde voor het toepassen van repressief toezicht. Dit betekent dat structurele lasten inclusief structurele toevoegingen aan bestemmingsreserves maximaal gelijk mogen zijn aan de structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan bestemmingsreserves. De exploitatieruimte wordt als percentage van de totale baten weergegeven. De meerjarenbegroting is structureel in evenwicht.

## 5.2. Financiering

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de

rente-risiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

### Treasurybeleid

Het treasury beleid van de ODG dient tot:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

Het treasurybeleid is nader uitgewerkt in het treasurystatuut.

### Geldleningen

Aangezien de provincie Groningen het betalingsverkeer en de financiering voor de ODG regelt, maakt de ODG voor de schommelingen in de liquiditeitspositie gebruik van de financiële middelen van de provincie Groningen. De hiervoor aan de provincie te betalen vergoeding op de rekening-courant verhouding is lager dan de geldende marktrente.

### Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De omvang van de financiering met kortlopende middelen is in het onderstaande figuur meerjarig afgezet tegen de kasgeldlimiet.

| (bedragen € 1.000)                  | 2017           | 2018           | 2019           | 2020           | 2021           | 2022           |
|-------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Omvang begroting                    | € 15.186       | € 15.599       | € 15.744       | € 16.036       | € 16.429       | € 16.829       |
| 1. Kasgeldlimiet in %               | 8,2%           | 8,2%           | 8,2%           | 8,2%           | 8,2%           | 8,2%           |
| in bedragen                         | <b>€ 1.245</b> | <b>€ 1.279</b> | <b>€ 1.291</b> | <b>€ 1.315</b> | <b>€ 1.347</b> | <b>€ 1.380</b> |
| 2. Omvang vlottende schuld          |                |                |                |                |                |                |
| opgenomen gelden < 1 jaar           | € -            | € -            | € -            | € -            | € -            | € -            |
| schuld in rekening courant          | € -            | € -            | € -            | € -            | € -            | € -            |
|                                     | <b>€ -</b>     | <b>€ -</b>     | <b>€ -</b>     | <b>€ -</b>     | <b>€ -</b>     | <b>€ -</b>     |
| 3. Vlottende middelen               |                |                |                |                |                |                |
| kasgeld                             | € -            | € -            | € -            | € -            | € -            | € -            |
| tegoeden in rekening courant        | € 2.678        | € 1.018        | € 976          | € 755          | € 782          | € 986          |
| overige uitstaande gelden < 1 jaar  | € 740          | € 2.100        | € 2.100        | € 2.100        | € 2.100        | € 2.100        |
|                                     | <b>€ 3.418</b> | <b>€ 3.118</b> | <b>€ 3.076</b> | <b>€ 2.855</b> | <b>€ 2.882</b> | <b>€ 3.086</b> |
| 4. Toets kasgeldlimiet              |                |                |                |                |                |                |
| totaal netto vlottende schuld (2-3) | € -3.418       | € -3.118       | € -3.076       | € -2.855       | € -2.882       | € -3.086       |
| toegestane kasgeldlimiet (1)        | € 1.245        | € 1.279        | € 1.291        | € 1.315        | € 1.347        | € 1.380        |
| ruimte                              | <b>€ 4.663</b> | <b>€ 4.397</b> | <b>€ 4.367</b> | <b>€ 4.170</b> | <b>€ 4.229</b> | <b>€ 4.466</b> |

Uit het overzicht blijkt dat de ODG de kasgeldlimiet niet overschrijdt. Sterker nog: de ODG heeft een positief saldo op de rekeningcourant.

### Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld (er geldt een drempelbedrag van 2,5 miljoen euro). Dat betekent dat in enig jaar 20% van de vaste schuld mag worden vernieuwd. De ODG heeft geen vaste schuld.

### Schatkistbankieren

De ODG maakt voor het schatkistbankieren gebruik van de provincie Groningen.

### 5.3. Bedrijfsvoering

De verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering zijn hieronder toegelicht:

#### **Personeel**

Voor de uitvoering van de primaire taken van de ODG is het van belang dat binnen het personeelsbeleid borging van de kwaliteitscriteria gerealiseerd wordt. Om de uitvoeringskwaliteit te bewaken is het van belang dat medewerkers adequaat zijn opgeleid en voldoende “vliegers” maken. Hierop wordt door de leidinggevenden van de ODG actief gestuurd met behulp van de prestatiecoach en het opleidingsplan. De prestatiecoach is een softwaremodule, waarin wordt bijgehouden over welke expertise een medewerker beschikt en in hoeverre hij of zij voldoet aan de kwaliteitscriteria voor die expertisegebieden. Het opleidingsplan is hierop afgestemd.

De ODG kende de afgelopen jaren een omvangrijke flexibele schil van tijdelijke inhuur. Aangezien inhuur duurder (20% tot 30%) is dan inzet van mensen in eigen dienst, heeft het de voorkeur om de werkzaamheden zo veel mogelijk met eigen medewerkers op te pakken. Die doelstelling is ingezet in 2018 en zal in 2019 gecontinueerd worden. Gezien de spanning op de arbeidsmarkt is het de vraag of het beoogde doel kan worden bereikt. De krappere arbeidsmarkt leidt er inmiddels toe dat specifieke functies moeilijk zijn in te vullen. Om hierop te anticiperen stelt de ODG in 2018 beleid op, met als inzet om jongeren via een traineeship zelf op te leiden en de duurzame inzetbaarheid van oudere medewerkers te versterken. De uitwerking van dit beleid zal in 2019 zijn doorwerking krijgen.

#### **Financiën**

Het financieel beleid wordt door de ODG opgesteld en vastgesteld. Hierbij spelen voor 2019 twee ontwikkelingen:

- Door de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling en de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het noodzakelijk om het financieel beleid van de ODG te actualiseren. Hiervoor stelt de ODG in 2018 een voorstel op om de financiële verordening te vernieuwen. De invoeringsdatum van deze nieuwe verordening is 1 januari 2019.
- In het Verbeterplan was de ambitie om vanaf 2019 van inputfinanciering over te gaan naar outputfinanciering. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met het voorstel van de ODG om dit uit te stellen. De reden is dat dat (nog) niet voldaan is aan alle randvoorwaarden om deze overstap te kunnen maken. In 2018 gaan we hard werken om de managementinformatie te verbeteren en kengetallen te ontwikkelen. We verwachten dat eind 2018, begin 2019 het moment is om met de deelnemers te overleggen over het aanpassen van de huidige financieringsstructuur. Hierbij worden ook andere varianten besproken.

De provincie Groningen voert voor de ODG de financiële-, de personele- en de salarisadministratie uit. De dienstverleningsovereenkomsten tussen de ODG en de provincie Groningen lopen in de tweede helft van 2018 af. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met een verlenging van twee jaar tot medio 2020.

Het bestuur van de ODG stelt de opdracht voor de werkzaamheden van de accountant vast. De interne controle wordt – in overleg met het bestuur – door de ODG zelf uitgevoerd. Dit vormt de basis van de uitvoering van de controle werkzaamheden van de accountant.

## **Informatie**

Op 1 januari 2017 is het leefomgevingssysteem (LOS) in gebruik genomen. In het LOS worden alle documenten behorende bij een zaak gearchiveerd. Daarnaast zijn voor iedere product of dienst de processtappen ingericht. Het betreft een systeem dat zowel voor de ODG als de RUD Drenthe wordt gebruikt. Het systeem voldoet niet volledig aan de verwachting. Op basis van een onafhankelijk onderzoek van M&I is geconcludeerd dat een 'herimplementatie' noodzakelijk is. In 2018 wordt dit verder uitgewerkt.

Voor de verdere doorontwikkeling hebben de ODG en de RUD Drenthe besloten om het informatiemanagement en het beheer van de (geautomatiseerde) informatievoorziening gezamenlijk vorm te geven en uit te voeren. De ODG en de RUD Drenthe hadden al een gezamenlijke helpdeskfunctie voor het LOS. Dit wordt, zoals hier boven aangegeven, verder uitgebouwd. Het is effectiever, minder kwetsbaar en efficiënter om de doorontwikkeling samen op te pakken. In de loop van 2018 wordt de organisatorische inbedding van de beheerorganisatie uitgewerkt. Dit gebeurt binnen de formatieruimte die in de begroting beschikbaar is gesteld.

De kantoorautomatisering wordt door de ODG van de provincie Groningen afgenomen. De dienstverleningsovereenkomst tussen de ODG en de provincie Groningen loopt in de tweede helft van 2018 af. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met een verlenging van twee jaar tot medio 2020.

## **Huisvesting**

De ODG huurt haar kantoorlocatie in Veendam. Het gebouw aan de Lloydsweg is voor een periode van vijf jaren gehuurd (1 september 2013 tot en met 31 augustus 2018) met een verlengingsoptie van vijf jaren. Het huurcontract is pro forma opgezegd. In beginsel wil de ODG het contract vernieuwen, aanpassingen overeenkomen, de huurprijs beoordelen en de huurtermijn bepalen. Op dit moment is de ODG hierover in overleg met de verhuurder.

Bij het aangaan van de huurovereenkomst is het gebouw deels voor rekening van verhuurder en deels voor rekening van de ODG verbouwd. De kosten van de verbouw, die voor rekening van de ODG komen zijn geactiveerd.

## **Communicatie**

Ten aanzien van de communicatie kent de ODG de volgende uitgangspunten:

- We streven naar transparante interne communicatie. Voor de interne communicatie wordt er naast het intranet gewerkt met nieuwsbrieven. Tevens is er per team wekelijks een nieuwsflits (teambijeenkomst), waarin een terugkoppeling wordt gegeven van de MT besluiten en overige ontwikkelingen door de leidinggevende.
- We werken volledig digitaal. Alle stukken zijn door onze deelnemers digitaal te raadplegen in het zaakstelsel. Het gebruik hiervan kan nog beter. Onderdeel van de 'herimplementatie' van het LOS is om medewerkers en gebruikers bij de frontoffice van de deelnemers te trainen. Het mes snijdt hierbij aan twee kanten. Enerzijds zijn de frontofficemedewerkers in staat bedrijven en bewoners beter te informeren. Anderzijds leidt dit ertoe dat de informatie die naar de ODG wordt doorgestuurd, van hogere kwaliteit is. Dit verkort weer de doorlooptijd van zaken.
- We streven naar goede communicatie met onze opdrachtgevers. Zoals hierboven aangegeven, verloopt de communicatie met onze opdrachtgevers voor een groot gedeelte via het LOS. Om de communicatie verder te stroomlijnen, heeft de ODG twee accountmanagers in dienst. Zij zijn het aanspreekpunt voor de opdrachtgevers voor alles wat een individuele zaak overstijgt. Daarnaast is de ODG aanwezig in (een gedeelte van) de vergadering van het opdrachtgeversplatform.
- Wij hechten aan een klantvriendelijke benadering van burgers en bedrijven. Dit borgen wij onder andere door in de correspondentie het rechtstreekse nummer van de behandelaar van de zaak te

vermelden. Een opdrachtgever, burger of een bedrijf wordt niet doorverwezen naar een klantcontactcentrum, maar krijgt direct de medewerker aan de lijn die de zaak in behandeling heeft.

- Wij streven naar het verder optimaliseren van onze communicatie. We vinden het belangrijk dat onze communicatie naar een nog hoger niveau groeit. Intern gaan wij hier in 2018 en 2019 concreet mee aan de slag door ons Intranet te verbeteren. Daarnaast willen wij ook graag weten hoe externe relaties tegen de communicatie aankijken. Conform het Verbeterplan voeren wij in 2018 een klanttevredenheidsonderzoek uit onder ons bestuur, de opdrachtgevers en een aantal bedrijven. Aandachtspunten met betrekking tot communicatie zullen wij vanzelfsprekend meenemen bij het verder verbeteren van onze dienstverlening en communicatie.

# Bijlagen

## Bijlage 1: Bijdrage per deelnemer in 2019

In de onderstaande tabel is de bijdrage per deelnemer uiteengezet. Na de tabel volgt een toelichting.

| Deelnemer            | Bijdrage 2018       | Mutatie BC's 2018 | Subtotaal           | Stijging 2019    | Bijdrage 2019       |
|----------------------|---------------------|-------------------|---------------------|------------------|---------------------|
| Provincie            | € 4.792.727,98      | € -               | € 4.792.728         | € 188.504        | € 4.981.231,65      |
| Groote gast          | € 149.292,48        | € -               | € 149.292           | € 5.872          | € 155.164,33        |
| Leek                 | € 500.094,31        | € -               | € 500.094           | € 19.669         | € 519.763,61        |
| Marum                | € 65.772,29         | € -               | € 65.772            | € 2.587          | € 68.359,20         |
| Zuidhorn             | € 274.169,35        | € -               | € 274.169           | € 10.783         | € 284.952,76        |
| Groningen / Ten Boer | € 831.473,88        | € -               | € 831.474           | € 32.703         | € 864.176,74        |
| Haren                | € 51.354,98         | € -               | € 51.355            | € 2.020          | € 53.374,83         |
| Delfzijl             | € 491.194,58        | € -               | € 491.195           | € 19.319         | € 510.513,84        |
| Appingedam           | € 84.433,33         | € -               | € 84.433            | € 3.321          | € 87.754,20         |
| Loppersum            | € 72.994,55         | € -               | € 72.995            | € 2.871          | € 75.865,51         |
| Stadskanaal          | € 1.376.983,57      | € 189.673-        | € 1.187.311         | € 46.698         | € 1.234.009,14      |
| Veendam              | € 621.803,18        | € -               | € 621.803           | € 24.456         | € 646.259,44        |
| Pekela               | € 250.377,29        | € -               | € 250.377           | € 9.848          | € 260.224,92        |
| Oldambt              | € 395.498,70        | € -               | € 395.499           | € 15.555         | € 411.054,14        |
| Westerwolde          | € 1.040.981,10      | € 593.497-        | € 447.484           | € 17.600         | € 465.083,99        |
| Midden Groningen     | € 2.767.114,78      | € 259.889         | € 3.027.004         | € 119.056        | € 3.146.059,94      |
| Bedum                | € 32.966,51         | € -               | € 32.967            | € 1.297          | € 34.263,12         |
| De Marne             | € 629.290,32        | € 130.504-        | € 498.787           | € 19.618         | € 518.404,50        |
| Winsum               | € 78.562,95         | € -               | € 78.563            | € 3.090          | € 81.652,92         |
| Eemsmond             | € 252.141,22        | € -               | € 252.141           | € 9.917          | € 262.058,23        |
| <b>Totaal</b>        | <b>€ 14.759.227</b> | <b>€ 653.784-</b> | <b>€ 14.105.443</b> | <b>€ 554.784</b> | <b>€ 14.660.227</b> |

### Toelichting:

1. De bijdrage in 2018 is gebaseerd op de oorspronkelijke inbreng van formatie en loonsom. Deze inbreng is gecorrigeerd voor de overdracht van VVGB en BRZO taken en het Verbeterplan.
2. Als gevolg van de businesscases daalt de deelnemersbijdrage met € 654.000. De bijdrage van Midden-Groningen stijgt als gevolg van de inbreng van milieu- en wabotaken vanuit Slochteren. De inbreng van deze taken is groter dan de daling als gevolg van de overdracht van APV-taken en bijzondere wetten. De bijdragen van Westerwolde, Stadskanaal, De Marne en Haren dalen per saldo wel als gevolg van de businesscases.
3. Bij de begroting van 2019 stijgt de deelnemersbijdrage met € 555.000, ofwel 3,8%. De stijging van de bijdrage is evenredig over de deelnemers verdeeld.

## Bijlage 2: Bijdrage per deelnemer meerjarig overzicht

In de onderstaande tabel is de bijdrage per deelnemer meerjarig uiteengezet. De deelnemersbijdrage stijgt jaarlijks als gevolg van een indexering voor loon- en prijsstijgingen.

| Deelnemer            | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|----------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Provincie            | € 4.981.232         | € 5.096.401         | € 5.221.381         | € 5.347.990         |
| Grootegast           | € 155.164           | € 158.752           | € 162.645           | € 166.589           |
| Leek                 | € 519.764           | € 531.781           | € 544.822           | € 558.033           |
| Marum                | € 68.359            | € 69.940            | € 71.655            | € 73.392            |
| Zuidhorn             | € 284.953           | € 291.541           | € 298.691           | € 305.933           |
| Groningen / Ten Boer | € 864.177           | € 884.157           | € 905.839           | € 927.804           |
| Haren                | € 53.375            | € 54.609            | € 55.948            | € 57.305            |
| Delfzijl             | € 510.514           | € 522.317           | € 535.126           | € 548.102           |
| Appingedam           | € 87.754            | € 89.783            | € 91.985            | € 94.215            |
| Loppersum            | € 75.866            | € 77.620            | € 79.523            | € 81.451            |
| Stadskanaal          | € 1.234.009         | € 1.262.540         | € 1.293.502         | € 1.324.867         |
| Veendam              | € 646.259           | € 661.201           | € 677.416           | € 693.842           |
| Pekela               | € 260.225           | € 266.242           | € 272.771           | € 279.385           |
| Oldambt              | € 411.054           | € 420.558           | € 430.871           | € 441.319           |
| Westerwolde          | € 465.084           | € 475.837           | € 487.506           | € 499.327           |
| Midden Groningen     | € 3.146.060         | € 3.218.799         | € 3.297.734         | € 3.377.698         |
| Bedum                | € 34.263            | € 35.055            | € 35.915            | € 36.786            |
| De Marne             | € 518.405           | € 530.390           | € 543.397           | € 556.574           |
| Winsum               | € 81.653            | € 83.541            | € 85.589            | € 87.665            |
| Eemsumond            | € 262.058           | € 268.117           | € 274.692           | € 281.353           |
| <b>Totaal</b>        | <b>€ 14.660.227</b> | <b>€ 14.999.182</b> | <b>€ 15.367.009</b> | <b>€ 15.739.632</b> |

## Bijlage 3: Begroting uitgesplitst naar taakvelden

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de ODG uitgesplitst naar de taakvelden die in de BBV zijn voorgeschreven.

| Lasten                      | 2018<br>primitief   | 2018 na<br>wijziging | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|-----------------------------|---------------------|----------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| 0.1 Bestuur                 | € 25.000            | € 25.000             | € 36.000            | € 37.000            | € 37.000            | € 38.000            |
| 0.4 Overhead                | € 5.499.000         | € 5.394.000          | € 4.638.000         | € 4.652.000         | € 4.759.000         | € 4.865.000         |
| 0.5 Treasury                | € 10.000            | € 10.000             | € 8.000             | € 7.000             | € 6.000             | € 6.000             |
| 0.8 Overige baten en lasten | € 223.000           | € 223.000            | € 218.000           | € 221.000           | € 224.000           | € 227.000           |
| 0.10 Reservemutaties        | € -                 | € 255.000            | € -                 | € -                 | € -                 | € -                 |
| 1.2 Openbare orde           | € 364.000           | € -                  | € -                 | € -                 | € -                 | € -                 |
| 7.4 Milieubeheer            | € 8.497.000         | € 9.062.000          | € 9.164.000         | € 9.397.000         | € 9.636.000         | € 9.882.000         |
| 8.3 Wonen & bouwen          | € 1.866.000         | € 1.901.000          | € 1.667.000         | € 1.709.000         | € 1.753.000         | € 1.797.000         |
| <b>Totaal</b>               | <b>€ 16.484.000</b> | <b>€ 16.869.000</b>  | <b>€ 15.730.000</b> | <b>€ 16.022.000</b> | <b>€ 16.415.000</b> | <b>€ 16.815.000</b> |

| Baten                       | 2018<br>primitief   | 2018 na<br>wijziging | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|-----------------------------|---------------------|----------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| 0.1 Bestuur                 | € 23.000            | € 22.000             | € 36.000            | € 37.000            | € 38.000            | € 39.000            |
| 0.4 Overhead                | € 5.045.000         | € 5.148.000          | € 4.566.000         | € 4.672.000         | € 4.787.000         | € 4.903.000         |
| 0.5 Treasury                | € 10.000            | € 10.000             | € 8.000             | € 7.000             | € 6.000             | € 6.000             |
| 0.8 Overige baten en lasten | € 219.000           | € 217.000            | € 218.000           | € 223.000           | € 229.000           | € 235.000           |
| 0.10 Reservemutaties        | € 875.000           | € 1.059.000          | € 71.000            | € -                 | € -                 | € -                 |
| 1.2 Openbare orde           | € 109.000           | € -                  | € -                 | € -                 | € -                 | € -                 |
| 7.4 Milieubeheer            | € 8.523.000         | € 8.717.000          | € 9.164.000         | € 9.378.000         | € 9.609.000         | € 9.843.000         |
| 8.3 Wonen & bouwen          | € 1.679.000         | € 1.697.000          | € 1.667.000         | € 1.705.000         | € 1.747.000         | € 1.789.000         |
| <b>Totaal</b>               | <b>€ 16.484.000</b> | <b>€ 16.869.000</b>  | <b>€ 15.730.000</b> | <b>€ 16.022.000</b> | <b>€ 16.415.000</b> | <b>€ 16.815.000</b> |

### 0.1 Bestuur

De bestuurskosten betreffen de kosten voor de inzet van de accountant.

### 0.4 Overhead

De overhead betreft, conform de nieuwe voorschriften van de BBV, de kosten voor management, secretariële ondersteuning, P&O, communicatie, financiën, huisvesting en algemene organisatiekosten.

### 0.5 Treasury

Onder treasury wordt het renteresultaat verantwoord.

### 0.8 Overige lasten en baten

De overige lasten bestaan uit de kosten voor onvoorzien en toelagen die worden verrekend met de deelnemers.

### 0.10 Reservemutaties

In 2019 wordt € 71.000 onttrokken aan de reserves.

### Taakuitvoering primair proces

Op de taakvelden 1.2 Openbare orde, 7.4 Milieubeheer en 8.3 Wonen en bouwen wordt de inzet van het primair proces van de ODG verantwoord. De totale kosten uit het primair proces zijn op basis van (een grove inschatting) de formatie toegerekend aan de verschillende taakvelden. In 2019 verricht de ODG geen inzet meer op het gebied van APV en bijzondere wetten. Hierom is de inzet op Openbare orde en veiligheid komen te vervallen.

### Baten

Tegenover de kosten staan opbrengsten uit projecten, meerwerk, de inzet van reserves en de bijdrage van de deelnemers voor het ingebrachte takenpakket. In het navolgend overzicht is de bijdrage per deelnemer inzichtelijk gemaakt en uitgesplitst naar de verschillende taakvelden.



| Deelnemer            | Bestuurskosten  | Overhead           | Overige baten en lasten | Milieubeheer       | Wonen en bouwen    | Totaal              |
|----------------------|-----------------|--------------------|-------------------------|--------------------|--------------------|---------------------|
| Provincie            | € 12.220        | € 1.554.791        | € 33.945                | € 3.380.275        | € -                | € 4.981.232         |
| Grootevast           | € 381           | € 48.431           | € 1.057                 | € 105.295          | € -                | € 155.164           |
| Leek                 | € 1.275         | € 162.234          | € 3.542                 | € 352.713          | € -                | € 519.764           |
| Marum                | € 168           | € 21.337           | € 466                   | € 46.389           | € -                | € 68.359            |
| Zuidhorn             | € 699           | € 88.942           | € 1.942                 | € 193.370          | € -                | € 284.953           |
| Groningen / Ten Boer | € 2.120         | € 269.735          | € 5.889                 | € 586.432          | € -                | € 864.177           |
| Haren                | € 131           | € 16.660           | € 364                   | € 36.220           | € -                | € 53.375            |
| Delfzijl             | € 1.252         | € 159.347          | € 3.479                 | € 346.436          | € -                | € 510.514           |
| Appingedam           | € 215           | € 27.391           | € 598                   | € 59.550           | € -                | € 87.754            |
| Loppersum            | € 186           | € 23.680           | € 517                   | € 51.483           | € -                | € 75.866            |
| Stadskanaal          | € 3.027         | € 385.171          | € 8.409                 | € 417.953          | € 419.448          | € 1.234.009         |
| Veendam              | € 1.585         | € 201.717          | € 4.404                 | € 438.553          | € -                | € 646.259           |
| Pekela               | € 638           | € 81.224           | € 1.773                 | € 176.589          | € -                | € 260.225           |
| Oldambt              | € 1.008         | € 128.302          | € 2.801                 | € 278.942          | € -                | € 411.054           |
| Westerwolde          | € 1.141         | € 145.167          | € 3.169                 | € 315.607          | € -                | € 465.084           |
| Midden Groningen     | € 7.718         | € 981.979          | € 21.439                | € 1.065.557        | € 1.069.367        | € 3.146.060         |
| Bedum                | € 84            | € 10.695           | € 233                   | € 23.251           | € -                | € 34.263            |
| De Marné             | € 1.272         | € 161.809          | € 3.533                 | € 175.581          | € 176.209          | € 518.405           |
| Winsum               | € 200           | € 25.486           | € 556                   | € 55.410           | € -                | € 81.653            |
| Eemsmond             | € 643           | € 81.796           | € 1.786                 | € 177.833          | € -                | € 262.058           |
| <b>Totaal</b>        | <b>€ 35.966</b> | <b>€ 4.575.894</b> | <b>€ 99.904</b>         | <b>€ 8.283.440</b> | <b>€ 1.665.024</b> | <b>€ 14.660.227</b> |

Om de kosten te verdelen naar taakvelden zijn de volgende stappen in de berekening gezet.

1. Per formatieplaats is binnen de ODG bepaald aan welk taakveld wordt gewerkt. Hiermee zijn de uitvoeringskosten verdeeld.
2. Inkomsten zoals inzet van reserves, meerwerk en projectbijdragen zijn in mindering gebracht op de kosten per taakveld, zodat de kosten per taakveld gelijk zijn aan de deelnemersbijdrage.
3. Niet iedere deelnemer neemt dezelfde pakketten af. Per deelnemer is bepaald welk takenpakket zij afnemen: Basistaken, Milieu, Wabo (bouwen).
4. De kosten per taakveld zijn vervolgens verdeeld over de gemeenten die het desbetreffende taakveld afnemen.

## Bijlage 4: Formatieoverzicht

| Onderdeel                     | Formatie 2019 | Formatie 2020 | Formatie 2021 | Formatie 2022 |
|-------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| <b>Overhead</b>               | <b>30,6</b>   | <b>30,6</b>   | <b>30,6</b>   | <b>30,6</b>   |
| Management                    | 10,9          | 10,9          | 10,9          | 10,9          |
| Ondersteuning                 | 3,9           | 3,9           | 3,9           | 3,9           |
| P&O                           | 3,5           | 3,5           | 3,5           | 3,5           |
| F&C                           | 4,8           | 4,8           | 4,8           | 4,8           |
| Informatie & Kwaliteit        | 5,5           | 5,5           | 5,5           | 5,5           |
| Communicatie                  | 0,5           | 0,5           | 0,5           | 0,5           |
| Huisvesting                   | 1,5           | 1,5           | 1,5           | 1,5           |
| <b>Primaire ondersteuning</b> | <b>11,2</b>   | <b>11,2</b>   | <b>11,2</b>   | <b>11,2</b>   |
| Accountmanagement             | 2,0           | 2,0           | 2,0           | 2,0           |
| Administratieve ondersteuning | 6,2           | 6,2           | 6,2           | 6,2           |
| Beheer prim applicaties       | 3,0           | 3,0           | 3,0           | 3,0           |
| <b>Advies</b>                 | <b>21,3</b>   | <b>21,3</b>   | <b>21,3</b>   | <b>21,3</b>   |
| team Advies                   | 21,3          | 21,3          | 21,3          | 21,3          |
| <b>Vergunningverlening</b>    | <b>29,9</b>   | <b>29,9</b>   | <b>29,9</b>   | <b>29,9</b>   |
| team Milieu                   | 19,7          | 19,7          | 19,7          | 19,7          |
| team Bouw                     | 10,2          | 10,2          | 10,2          | 10,2          |
| <b>Toezicht en handhaving</b> | <b>67,3</b>   | <b>67,3</b>   | <b>67,3</b>   | <b>67,3</b>   |
| team BRZO                     | 15,5          | 15,5          | 15,5          | 15,5          |
| team milieu                   | 26,3          | 26,3          | 26,3          | 26,3          |
| team Bouw Bodem, BOA          | 25,4          | 25,4          | 25,4          | 25,4          |
| <b>Flexible schil</b>         | <b>4,8</b>    | <b>4,8</b>    | <b>4,8</b>    | <b>4,8</b>    |
| Overhead                      | 1,4           | 1,4           | 1,4           | 1,4           |
| Primair proces                | 3,5           | 3,5           | 3,5           | 3,5           |
| <b>Totaal primair proces</b>  | <b>133,2</b>  | <b>133,2</b>  | <b>133,2</b>  | <b>133,2</b>  |
| <b>Totaal overhead</b>        | <b>31,9</b>   | <b>31,9</b>   | <b>31,9</b>   | <b>31,9</b>   |
| <b>Totaal omgevingsdienst</b> | <b>165,1</b>  | <b>165,1</b>  | <b>165,1</b>  | <b>165,1</b>  |

### Toelichting:

- De formatie van het primaire proces is voor 2019 begroot op 133,2 fte. De formatie was in 2018 136,2 fte. De formatie daalt per saldo met 3 fte. De daling hangt samen met de businesscases (-6,6 fte), extra inzet op AO (3fte) en extra inzet op projecten (0,7 fte).
- De formatie van de overhead daalt met 2,2 fte van 34,1 fte in 2018 naar 31,9 fte. De formatie daalt omdat ook de omvang van het primair proces daalt als gevolg van de businesscases.
- De flexibele schil van de ODG is op begrotingsbasis 3% van de formatie. Dit is ten opzichte van 2018 5% lager. In 2018 bedroeg de flexibele schil 8%. De werkelijke inzet van tijdelijke krachten is hoger, omdat bij voorbeeld door verloop niet iedere formatieplaats met vaste formatie is bezet.

## Bijlage 5: Staat van vaste activa

De staat van vaste activa 2019 is hieronder weergegeven.

| Jaar 2019             | Omschrijving                  | looptijd | annuïteit   | aanschafwaarde |           | afschrijving |         | afschrijving |         | boekwaarde |         |              |         |
|-----------------------|-------------------------------|----------|-------------|----------------|-----------|--------------|---------|--------------|---------|------------|---------|--------------|---------|
|                       |                               |          |             | 31/12          | €         | 1/1          | €       | dienstjaar   | €       | 31/12      | €       | kapitaallast |         |
| <b>huisvesting</b>    | investering gebouw            | 10       | € 44.433,84 | €              | 420.846   | €            | 205.190 | €            | 42.277  | €          | 173.379 | €            | 44.434  |
|                       | investering inrichting gebouw | 10       | € 35.327,82 | €              | 334.601   | €            | 163.139 | €            | 33.613  | €          | 137.848 | €            | 35.328  |
|                       | Werkplekken ca 2014           | 10       | € 3.858,94  | €              | 36.549    | €            | 14.185  | €            | 3.635   | €          | 18.729  | €            | 3.859   |
|                       | Geluidschermen 2016           | 10       | € 1.532,00  | €              | 14.510    | €            | 2.788   | €            | 1.415   | €          | 10.308  | €            | 1.532   |
|                       | Koffiemachines                | 5        | € 4.433,15  | €              | 21.516    | €            | 8.478   | €            | 4.303   | €          | 8.735   | €            | 4.433   |
|                       | Uitbreiding toiletten 2018    | 5        | € 14.422,79 | €              | 70.000    | €            | -       | €            | 13.723  | €          | 56.277  | €            | 14.423  |
|                       |                               |          |             | €              | 898.022   | €            | 393.780 | €            | 98.966  | €          | 405.276 | €            | 104.009 |
| <b>automatisering</b> | Prestatiecoach 2017           | 3        | € 8.245,54  | €              | 24.250    | €            | 8.003   | €            | 8.083   | €          | 8.164   | €            | 8.246   |
|                       | Samrtphones 2017              | 3        | € 29.497,77 | €              | 86.753    | €            | 28.630  | €            | 28.917  | €          | 29.206  | €            | 29.498  |
|                       | Laptops/Dockings 2018         | 3        | € 69.704,53 | €              | 205.000   | €            | -       | €            | 67.655  | €          | 137.345 | €            | 69.705  |
|                       | Ipads 2019                    | 3        | € 11.332,19 | €              | 33.000    | €            | -       | €            | -       | €          | 33.000  | €            | -       |
|                       | Nieuwe website 2019           | 5        | € 11.332,19 | €              | 22.000    | €            | -       | €            | -       | €          | 22.000  | €            | -       |
|                       | Monitoren 2019                | 5        | € 11.332,19 | €              | 55.000    | €            | -       | €            | -       | €          | 55.000  | €            | -       |
|                       |                               |          |             | €              | 446.003   | €            | 36.633  | €            | 108.575 | €          | 300.794 | €            | 111.569 |
| <b>Totaal</b>         |                               |          |             | €              | 1.429.997 | €            | 516.385 | €            | 207.541 | €          | 706.070 | €            | 215.577 |

Toelichting:

1. De investeringen worden op annuïteiten basis afgeschreven met een rente van 1%.
2. De investeringen worden in het jaar na aankoop geactiveerd.
3. Oranje gearceerd zijn de investeringen in 2019. Deze worden geactiveerd in 2020.
4. In de meerjarenraming zijn de volgende vervangingsinvesteringen opgenomen.

| Aankoopjaar | Investering       | Aanschafwaarde |
|-------------|-------------------|----------------|
| 2019        | Website           | € 22.000       |
| 2019        | Ipad's            | € 33.000       |
| 2019        | Monitoren         | € 55.000       |
| 2020        | Prestatiecoach    | € 25.000       |
| 2020        | Smartphone's      | € 90.000       |
| 2021        | Laptops / docking | € 210.000      |
| 2022        | Ipad's            | € 35.000       |

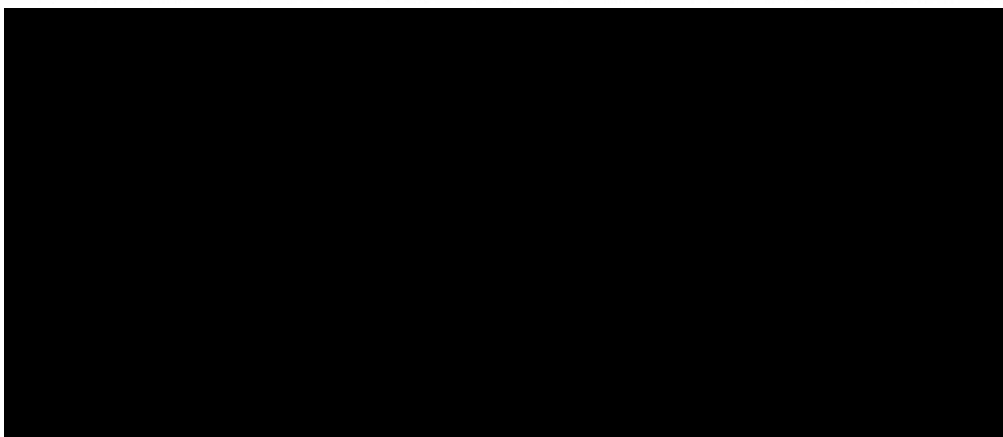
## 6. Aanbiedings- en vaststellingsbesluit

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen verklaart dat:

- a) De ontwerpbegroting 2019 op 7 maart 2018 is vastgesteld en vervolgens voor zienswijze is aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen.
- b) De ontwerpbegroting is aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie Groningen, met het verzoek deze voor een ieder ter inzage te leggen en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar te stellen;
- c) De begroting voor het jaar 2019 op 5 juli 2018 wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen - inclusief een reactie op de aangeboden zienswijze van de deelnemers.

Veendam, 5 juli 2018

Het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,



Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen in zijn vergadering van 5 juli 2018.

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

